

Rapport

rapportnummer: 2001/0020

datum: 24 januari 2001

Verzoekschrift van

de heer M.A.M. Al Rassam te Roosendaal, ingediend door mevrouw mr.

C.G.P. Geerdink, advocaat te Roosendaal,

met een klacht over een gedraging van

**de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de
Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie.**

Bestuursorgaan:

de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Justitie gezamenlijk.

KLACHT

Op 16 mei 2000 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M.A.M. Al Rassam te Roosendaal, ingediend door mevrouw mr. C.G.P. Geerdink, advocaat te Roosendaal, met een klacht over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND).

Bij brief van 14 april 2000 had verzoeker al eerder een klacht ingediend bij de Nationale ombudsman. De klacht betrof de lange duur van de behandeling door de Visadienst van zijn bezwaarschrift van 16 april 1998.

De Nationale ombudsman stuurde deze klacht op 20 april 2000 ter behandeling door naar de Visadienst. De Staatssecretaris van Justitie zegde bij brief van 2 mei 2000 toe dat binnen zes weken op het bezwaarschrift zou worden beslist.

Naar aanleiding van het op 16 mei 2000 ontvangen verzoekschrift legde een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman de klacht op 18 mei telefonisch voor aan de Visadienst met de vraag of in deze zaak een oplossing in het vooruitzicht kon worden gesteld. Na rappel op 29 mei 2000 deelde de Visadienst op 31 mei 2000 mee dat te snel was overgegaan tot het doen van een toezegging. De Visadienst liet weten dat in verband met een zorgvuldige besluitvorming de beslissing op het bezwaarschrift zou worden aangehouden totdat de resultaten bekend zouden zijn van de verificatie van de door verzoekers te overleggen geverifieerde huwelijksakte en het verkrijgen van het op basis van de resultaten van dit onderzoek mogelijk in te winnen advies van het Bureau Medische Advisering (BMA).

Gelet op deze informatie besloot de Nationale ombudsman het onderzoek naar de gedraging van de Visadienst, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Justitie gezamenlijk, schriftelijk voort te zetten.

Op grond van de namens verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht bij brief van 3 juli 2000 als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt over de lange duur van de behandeling door de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND), van het bezwaarschrift van 16 april 1998 tegen de afwijzende beslissing op zijn aanvraag van een machtiging tot voorlopig verblijf ten behoeve van zijn echtgenote, nadat de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage, zittinghoudende te 's-Hertogenbosch, het tegen het ongegrond verklaren van het bezwaar ingestelde beroep op 19 januari 2000 gegrond had verklaard, en daarbij de Minister van Buitenlandse Zaken had opgedragen binnen acht weken opnieuw op het bezwaarschrift te beslissen.

ACHTERGROND

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 8:72, vijfde lid:

"De rechtbank kan het bestuursorgaan een termijn stellen voor het nemen van een nieuw besluit of het verrichten van een andere handeling."

ONDERZOEK

In het kader van het onderzoek werd de Minister van Buitenlandse zaken en de Staatssecretaris van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tevens werd de Staatssecretaris een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Justitie deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

BEVINDINGEN

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. FEITEN

1. Op 16 april 1998 is namens verzoeker, van Iraakse nationaliteit, een bezwaarschrift ingediend bij de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND), tegen de afwijzende beslissing op zijn aanvraag van een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv) ten behoeve van zijn echtgenote.

2. Op 9 april 1999 is het bezwaar ongegrond verklaard. Tegen dit besluit is namens verzoeker op 20 april 1999 beroep ingesteld bij de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage, zittinghoudende te 's-Hertogenbosch. De rechtbank verklaarde het beroep op 19 januari 2000 gegrond en bepaalde dat de Minister van Buitenlandse Zaken binnen acht weken een nieuwe beslissing op het bezwaarschrift diende te nemen. De rechtbank overwoog daarbij onder meer het volgende:

"De vraag welke (...) in casu door verweerder (de minister van Buitenlandse Zaken; N.o.) dient te worden beantwoord is of eiseres (de echtgenote van verzoeker; N.o.) en referent (verzoeker; N.o.) aan de hand van gelegaliseerde documenten hebben

aangetoond dat zij ongehuwd zijn. De Rechtbank stelt vast dat eiseres ten tijde van het bestreden besluit niet met gelegaliseerde documenten heeft aangetoond dat zij en referent ongehuwd zijn. Eiseres kon ten tijde van het bestreden besluit derhalve geen aanspraak maken op toelating op grond van het partnerbeleid. Voorts is het standpunt van verweerder dat referent ten tijde van het nemen van het bestreden besluit niet beschikte over voldoende middelen van bestaan niet door eiseres weersproken.

(...)

Verweerder stelt zich voorts op het standpunt dat eiseres niet in aanmerking kan komen voor verlening van een machtiging tot voorlopig verblijf bij huwelijkspartner nu er geen gelegaliseerde huwelijksakte overgelegd is. Dit is door eiseres niet weersproken. Eiseres stelt zich echter op het standpunt dat de religieuze huwelijksakte niet gelegaliseerd kan worden omdat eiseres in Iran niet beschikt over een vergunning tot verblijf. De rechtbank is derhalve van oordeel dat verweerder, nu er geen gelegaliseerde huwelijksakte overgelegd is, op goede gronden tot de conclusie is gekomen dat eiseres geen aanspraak kon maken op toelating ingevolge het gezinsvormingbeleid voor gehuwde partners.

(...)

Ingeval niet wordt voldaan aan de beleidsregels voor toelating zal verweerder op voet van artikel 4:84 van de Awb de vraag moeten beantwoorden of sprake is van door de vreemdeling aangevoerde feiten en omstandigheden die aanleiding dienen te zijn om in haar geval van de beleidsregels af te wijken.

(...)

Anders dan verweerder is de rechtbank van oordeel dat toepassing van het beleid voor eiseres gevolgen heeft die wegens bijzondere feiten en omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot het doel van bovengenoemd beleid inzake de toelating van partners. Daartoe overweegt de rechtbank dat verweerder, gelet op de situatie waarin eiseres en referent zich bevinden, in redelijkheid niet van hen kan verlangen dat zij het ongehuwd zijn met gelegaliseerde documenten aan dienden te tonen. Immers, de vereiste documenten zouden referent en eiseres uit Irak, het land waarvan zij beiden de nationaliteit bezitten, moeten verkrijgen. Rekening houdend met de omstandigheden dat zowel referent als eiseres uit Irak gevlucht zijn, referent hier te lande is toegelaten als vluchteling en eiseres in Iran in het bezit is gesteld van een gedoogdenstatus, zal het voor referent en eiseres onmogelijk zijn ooit aan bovengenoemd vereiste te voldoen.

Verweerder heeft aan eiseres bovendien tegengeworpen dat door referent niet aan het middelenvereiste wordt voldaan. De rechtbank overweegt dat de gemachtigde van eiseres (...) een verklaring (van een bij het GAK werkzame arbeidsdeskundige; N.o.) in het geding heeft gebracht. (...) Verweerder heeft weliswaar gesteld dat in het kader van toelating bij partner, dit in tegenstelling tot toelating bij echtgen(o)ot(e), het middelenvereiste onverkort van toepassing is, de rechtbank is echter van oordeel dat referent met het inbrengen van bovengenoemde verklaring en eerder in het geding gebrachte verklaringen omtrent de lichamelijke gesteldheid (...) afdoende heeft aangetoond dat hij nimmer aan deze voorwaarde van verweerdens beleid zal kunnen voldoen. De recht-

bank is van oordeel dat verweerder aan bovengenoemde bijzondere omstandigheden van onderhavige zaak onvoldoende gewicht heeft toegekend in de te maken belangenafweging."

3. Op 20 en 24 maart 2000 is namens verzoeker een klacht ingediend bij de Visadienst. Bij brief van 12 april deelde de Staatssecretaris van Justitie mee dat hij de klacht gegrond achtte. De Staatssecretaris kon geen termijn geven waarbinnen een beslissing op het bezwaarschrift zou worden genomen.

4. Bij brief van 2 mei 2000 zegde de Staatssecretaris van Justitie toe dat voor 13 juni 2000 op het bezwaarschrift zou worden beslist.

5. Bij faxbericht van 11 mei 2000 deelde de Minister van Buitenlandse zaken de gemachtigde van verzoeker ondermeer het volgende mee:

"(...)

Uit informatie van de afdeling Legalisatie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. 4 mei 2000 is het volgende gebleken.

Huwelijksakten van in Iran gesloten huwelijken tussen niet-Iraniërs (voornamelijk Iraakse vluchtelingen) kunnen niet door de Iraanse autoriteiten worden gelegaliseerd, aangezien deze huwelijken niet kunnen worden ingeschreven bij het "Notary Public Office for Marriage and Divorce". Vaak zijn dergelijke huwelijken wel rechtsgeldig naar Iraans/Islamitisch recht. Ten einde het probleem van "niet-legaliseren" door de Iraanse autoriteiten van deze huwelijksakten te ondervangen en rechtsongelijkheid te voorkomen, kunnen deze akten rechtstreeks bij de Nederlandse ambassade te Teheran worden ingediend.

Vervolgens zal de Nederlandse ambassade de akte voorleggen aan het Iraanse ministerie van Buitenlandse zaken met het verzoek na te gaan of het huwelijk door een daartoe bevoegde religieuze autoriteit/mullah werd gesloten. Indien het antwoord van de Iraanse autoriteiten bevestigend is, zal de Nederlandse ambassade een verklaring aan de vertaling van de huwelijksakten hechten waarin vermeld wordt dat het hier een rechtsgeldig huwelijk betreft, maar dat legalisatie van een huwelijksakte van een huwelijk gesloten tussen niet-Iraniërs door de Iraanse autoriteiten niet mogelijk is.

Gelet op vorenstaande informatie verzoek ik u de huwelijksakte van betrokkene en referent ter verificatie voor te leggen aan de Nederlandse ambassade te Teheran en na verificatie aan mij te doen toekomen. (...)"

Tevens verzocht de Minister een prescriptie te overleggen van de medicijnen die verzoeker heeft aangegeven nodig te hebben, zodat informatie kon worden ingewonnen bij de Medisch Adviseur terzake van de verkrijgbaarheid van deze medicijnen in Iran.

B. STANDPUNT VERZOEKERS

Voor het standpunt van verzoekers wordt verwezen naar de klachtformulering onder **KLACHT**.

C. STANDPUNT STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

In reactie op de klacht deelde de Staatssecretaris van Justitie bij brief van 18 september 2000 onder meer het volgende mee:

"Ten aanzien van de klacht merk ik het volgende op. Verzoeker - verder te noemen *referent* - heeft op 27 oktober 1997 bij de korpschef van de politieregio Midden- en West-Brabant (Vreemdelingendienst Roosendaal) namens betrokkene een aanvraag om verlening van een machtiging tot voorlopig verblijf ingediend. Deze aanvraag is bij beschikking van 25 maart 1998 niet ingewilligd. Namens betrokkene heeft de gemachtigde op 16 april 1998 tegen deze beslissing een bezwaarschrift ingediend. Per brief van 5 november 1998 is het bezwaarschrift voor ontvangst bevestigd en medegedeeld dat, alvorens een beslissing te nemen, referent in de gelegenheid zal worden gesteld te worden gehoord. Op 12 januari 1999 zijn de referent en gemachtigde ter zitting verschenen van een ambtelijke commissie. Bij beschikking van 9 april 1999 is het evenvermeld bezwaarschrift ongegrond verklaard. Namens betrokkene heeft de gemachtigde op 26 april 1999 tegen deze beslissing een beroepschrift ingediend. Bij uitspraak van de fungerend president van de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage, zittinghoudende te 's-Hertogenbosch, van 19 januari 2000 is het namens betrokkene ingediende beroep gegrond verklaard, het bestreden besluit vernietigd en een beslistermijn van acht weken opgelegd.

De klacht dat niet binnen de wettelijke beslistermijn - alsmede binnen de door voornoemde rechtbank opgelegde termijn - een beslissing is genomen op het namens betrokkene ingediende bezwaarschrift, acht ik gegrond. Op het bezwaarschrift is noch binnen de wettelijke termijn van 10 weken, noch binnen de opgelegde termijn van acht weken na datum uitspraak, een beslissing genomen.

Voor het feit dat het mij niet mogelijk is gebleken om binnen de wettelijke termijn een beslissing te nemen, bied ik mijn verontschuldigen aan. De reden van de lange behandelduur is onder andere gelegen in de hoeveelheid van de door mij te behandelen zaken, alsmede in het hierdoor ontstane capaciteitsprobleem. De Visadienst heeft daardoor keuzes moeten maken ten aanzien van de behandeling van zaken. Eén van die keuzes is geweest dat de aanvragen in volgorde van binnenkomst in behandeling worden genomen. Deze maatregel is genomen na een zorgvuldige afweging van belangen, aangezien een voorrangbehandeling ten koste zou gaan van de behandeling van eerder ingediende aanvragen. Het grote aantal aanvragen maakt deze maatregel tot mijn spijt echter onontkoombaar. Uitzonderingen worden slechts gemaakt in die geval-

len waarin het belang van betrokkene onevenredig wordt geschaad. Dat deze maatregel voor betrokkene tot gevolg heeft dat zij nog steeds geen nieuwe beslissing heeft gekregen op haar bezwaarschrift, ondanks het overschrijden van wettelijke termijnen, betreur ik.

Ingevolge artikel 8:84, tweede lid, juncto artikel 8:72, vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan de president van de rechtbank een termijn stellen voor het nemen van een nieuw besluit. Op deze wijze wordt aan de president de bevoegdheid toegekend om de naleving van de uitspraak door het bestuursorgaan op effectieve wijze af te dwingen. Immers, door het stellen van een termijn wordt het nemen van een nieuw besluit door het bestuursorgaan doorgaans bespoedigd.

Bij uitspraak van de fungerend president van de arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch d.d. 19 januari 2000 is aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst, meer in het bijzonder de Visadienst - een beslistermijn van acht weken opgelegd. Voor het feit dat ik niet aan voornoemde termijn, noch aan de opdracht om een nieuw besluit te nemen, heb voldaan, bied ik u en daarmee betrokkene mijn verontschuldigingen aan. (...)

De gemachtigde van betrokkene heeft per brieven van 27 juli en 9 september 1999 aandacht gevraagd voor deze zaak. Per brief van 7 januari 2000 is de gemachtigde op de hoogte gesteld van de stand van de procedure en is aangegeven dat de uitspraak van de arrondissementsrechtbank in deze wordt afgewacht.

Per brief van 15 maart 2000 heeft de gemachtigde verzocht om een nieuwe beslissing te nemen op het bezwaarschrift. Op 17 maart 2000 is de gemachtigde op de hoogte gesteld van de redenen van de lange behandelduur en de stand van de procedure.

Op 24 maart 2000 heeft de gemachtigde telefonisch namens referent een klacht ingediend inzake de lange behandelduur. Gelet op de omstandigheid dat deze klacht op 11 april 2000 niet naar tevredenheid van de gemachtigde telefonisch is afgehandeld, zijn per brief van 12 april 2000 de redenen aangevoerd betreffende de lange behandelduur.

De gemachtigde heeft op 14 april 2000 namens referent een brief aan u geschreven inzake voornoemde klacht. Per brieven van 2 mei 2000 bent u, alsmede de referent, op de hoogte gesteld van de stand van zaken en de redenen van de lange behandelduur. Voorts is toegezegd dat binnen zes weken na verzending van de brief op het bezwaarschrift beslist zal worden. Om tot een zorgvuldige beslissing te komen op het namens betrokkene ingediende bezwaarschrift is per fax van 11 mei 2000 aan de gemachtigde voorgesteld om de overgelegde huwelijksakte ter verificatie voor te leggen aan de Nederlandse vertegenwoordiging te Teheran (Iran). Deze informatie is onder andere van belang om vast te stellen of in casu sprake is van een rechtsgeldig huwelijk in

verband met de vraag of het beleid zoals verwoord in hoofdstuk BI onder I van de Vreemdelingencirculaire 1994, danwel dat het partnerbeleid zoals verwoord in hoofdstuk BI onder 3 van de Vreemdelingencirculaire 1994, in samenhang met het gestelde middelenvereiste dient te worden toegepast.

Voorts is per fax van 11 mei 2000 verzocht om een prescriptie te overleggen van de medicijnen die referent gebruikt, hetgeen aanleiding zou kunnen vormen om bij het Bureau Vreemdelingen Advisering informatie in te winnen in hoeverre medicatie in Iran mogelijk zou zijn. Uit de bijlage bij de brief van de gemachtigde van 27 juni 2000 - zijnde een brief van de huisarts van 22 juni 2000 - blijkt echter dat referent geen medicatie gebruikt en dat slechts incidenteel aan referent medicijnen zijn voorgeschreven. Dit vormt thans geen aanleiding om informatie in te winnen bij de Medisch Adviseur. Per fax van 28 juni 2000 is de gemachtigde verzocht een reactie te geven op het vorenstaande, waarop tot op heden nog geen reactie is ontvangen. Op 17 augustus 2000 is telefonisch contact opgenomen met de gemachtigde, waaruit het volgende is gebleken. De gemachtigde heeft contact opgenomen met de huisarts om een overzicht te verkrijgen betreffende het medicijngebruik van referent. Voorts deelde de gemachtigde mede dat referent op bezoek is bij betrokkene in Iran en dat hij aldaar de huwelijksakte laat verifiëren. De gemachtigde verwacht dat referent begin september 2000 de geverifieerde huwelijksakte kan overleggen. Met de gemachtigde is afgesproken dat dit wordt afgewacht en indien in september 2000 geen bericht is ontvangen, wederom telefonisch contact met hem zal worden opgenomen. Uit informatie van de gemachtigde op 8 september 2000 is gebleken dat referent nog immer in Iran verblijft en dat de gemachtigde in afwachting is van medische informatie van de huisarts van referent.

(...)

Ik deel u verder mede dat ik er thans naar streef om de besluitvorming in deze zaak op korte termijn te laten plaatsvinden. In afwachting van het overleggen van de huwelijksakte in geverifieerde vorm, stel ik voor dat - zodra voornoemde informatie door mij is ontvangen - binnen vier weken zal worden beslist. Uit het vorenstaande kunt u afleiden dat de behandeling van het namens betrokkene ingediende bezwaarschrift niet terzijde is gelegd.

(...)"

D. STANDPUNT MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

De Minister van Buitenlandse Zaken verwees in zijn reactie op de klacht naar de reactie van de Staatssecretaris van Justitie.

BEOORDELING

1. Verzoeker klaagt over de lange duur van de behandeling door de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND), van het bezwaarschrift van 16 april 1998

tegen de afwijzende beslissing op zijn aanvraag van een machtiging tot voorlopig verblijf ten behoeve van zijn echtgenote, nadat de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage, zittinghoudende te 's-Hertogenbosch, het tegen het ongegrond verklaren van het bezwaar ingestelde beroep op 19 januari 2000 gegrond had verklaard, en daarbij de Minister van Buitenlandse Zaken had opgedragen binnen acht weken opnieuw op het bezwaarschrift te beslissen.

2. Verzoeker diende op 16 april 1998 een bezwaarschrift in tegen de afwijzende beslissing van de Minister van Buitenlandse Zaken op zijn aanvraag van een machtiging tot voorlopig verblijf ten behoeve van zijn echtgenote. Op 16 april 1999 is het bezwaar ongegrond verklaard. Op 20 april 1999 stelde verzoeker beroep in tegen deze beslissing.

3. Bij uitspraak van 19 januari 2000 bepaalde de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage, zittinghoudende te 's-Hertogenbosch met toepassing van artikel 8:72, vijfde lid van de Awb (en niet, zoals de Staatssecretaris van Justitie in zijn reactie op de klacht ten onrechte meedeelde: de president van de rechtbank met toepassing van artikel 8:84 Awb) dat de Minister van Buitenlandse Zaken binnen acht weken een nieuw besluit diende te nemen met inachtneming van het in de uitspraak overwogene.

De rechtbank overwoog daarbij onder meer het volgende:

De vraag welke (...) in casu door verweerder (de minister van Buitenlandse Zaken; N.o.) dient te worden beantwoord is of eiseres (de echtgenote van verzoeker; N.o.) en referent (verzoeker; N.o.) aan de hand van gelegaliseerde documenten hebben aangetoond dat zij ongehuwd zijn. De Rechtbank stelt vast dat eiseres ten tijde van het bestreden besluit niet met gelegaliseerde documenten heeft aangetoond dat zij en referent ongehuwd zijn. Eiseres kon ten tijde van het bestreden besluit derhalve geen aanspraak maken op toelating op grond van het partnerbeleid. Voorts is het standpunt van verweerder dat referent ten tijde van het nemen van het bestreden besluit niet beschikte over voldoende middelen van bestaan niet door eiseres weersproken.

(...)

Verweerder stelt zich voorts op het standpunt dat eiseres niet in aanmerking kan komen voor verlening van een machtiging tot voorlopig verblijf bij huwelijkspartner nu er geen gelegaliseerde huwelijksakte overgelegd is. Dit is door eiseres niet weersproken. Eiseres stelt zich echter op het standpunt dat de religieuze huwelijksakte niet gelegaliseerd kan worden omdat eiseres in Iran niet beschikt over een vergunning tot verblijf. De rechtbank is derhalve van oordeel dat verweerder, nu er geen gelegaliseerde huwelijksakte overgelegd is, op goede gronden tot de conclusie is gekomen dat eiseres geen aanspraak kon maken op toelating ingevolge het gezinsvormingbeleid voor gehuwde partners.

(...)

Ingeval niet wordt voldaan aan de beleidsregels voor toelating zal verweerder op voet van artikel 4:84 van de Awb de vraag moeten beantwoorden of sprake is van door de

vreemdeling aangevoerde feiten en omstandigheden die aanleiding dienen te zijn om in haar geval van de beleidsregels af te wijken.

(...)

Anders dan verweerder is de rechtbank van oordeel dat toepassing van het beleid voor eiseres gevolgen heeft die wegens bijzondere feiten en omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot het doel van bovengenoemd beleid inzake de toelating van partners. Daartoe overweegt de rechtbank dat verweerder, gelet op de situatie waarin eiseres en referent zich bevinden, in redelijkheid niet van hen kan verlangen dat zij het ongehuwd zijn met gelegaliseerde documenten aan dienden te tonen. Immers, de vereiste documenten zouden referent en eiseres uit Irak, het land waarvan zij beiden de nationaliteit bezitten, moeten verkrijgen. Rekening houdend met de omstandigheden dat zowel referent als eiseres uit Irak gevlucht zijn, referent hier te lande is toegelaten als vluchteling en eiseres in Iran in het bezit is gesteld van een gedoogdenstatus, zal het voor referent en eiseres onmogelijk zijn ooit aan bovengenoemd vereiste te voldoen.

Verweerder heeft aan eiseres bovendien tegengeworpen dat door referent niet aan het middelenvereiste wordt voldaan. De rechtbank overweegt dat de gemachtigde van eiseres (...) een verklaring (van een bij het GAK werkzame arbeidsdeskundige; N.o.) in het geding heeft gebracht. (..) Verweerder heeft weliswaar gesteld dat in het kader van toelating bij partner, dit in tegenstelling tot toelating bij echtgen(o)ot(e), het middelenvereiste onverkort van toepassing is, de rechtbank is echter van oordeel dat referent met het inbrengen van bovengenoemde verklaring en eerder in het geding gebrachte verklaringen omtrent de lichamelijke gesteldheid (...) afdoende heeft aangetoond dat hij nimmer aan deze voorwaarde van verweerders beleid zal kunnen voldoen. De rechtbank is van oordeel dat verweerder aan bovengenoemde bijzondere omstandigheden van onderhavige zaak onvoldoende gewicht heeft toegekend in de te maken belangenafweging."

4. De Minister van Buitenlandse Zaken had, gelet op de uitspraak van de rechtbank, ten laatste op 15 maart 2000 een nieuwe beslissing moeten nemen op het bezwaarschrift. Op het moment dat de Staatssecretaris van Justitie reageerde op de klacht - 18 september 2000 - was echter nog geen beslissing genomen.

In zijn reactie voerde de Staatssecretaris aan dat de reden voor de lange duur van de behandeling onder andere was gelegen in de hoeveelheid te behandelen zaken, alsmede in het daardoor ontstane capaciteitsprobleem.

5. Voorts gaf de Staatssecretaris aan dat, om tot een zorgvuldige beslissing te komen, verzoeker per faxbericht van 11 mei 2000 was verzocht de huwelijksakte van verzoeker ter verificatie voor te leggen aan de Nederlandse vertegenwoordiging te Teheran (Iran). De Staatssecretaris had tevens verzocht een prescriptie over te leggen van de medicijnen die verzoeker naar hij stelde nodig had, zodat informatie kon worden ingewonnen over de verkrijgbaarheid van deze medicijnen in Iran.

6. De Nationale ombudsman onderschrijft het belang van zorgvuldig onderzoek.

In deze zaak is echter met name het volgende van belang. Gezien de verdeling van machten in onze rechtsstaat behoren bestuursorganen prompte uitvoering te geven aan een uitspraak van de onafhankelijke rechter. Deze grondregel kan slechts uitzondering lijden in geval van een - naar objectieve maatstaven gemeten - onmogelijkheid tot uitvoering van de uitspraak in de desbetreffende zaak. Een dergelijke omstandigheid deed zich in dit geval niet voor. De Minister van Buitenlandse Zaken kon immers een beslissing nemen. Daaraan doet niet af dat er vanuit een oogpunt van zorgvuldigheid, gelet op de stand van zaken na het uitbrengen van het ambtsbericht van 4 mei 2000, nog reden kon zijn een onderzoek in te stellen. De overwegingen van de rechtbank en de door de rechtbank gestelde termijn hadden daarbij in acht moeten worden genomen.

De rechtbank heeft in de uitspraak van 19 januari 2000 overwogen dat de partner van verzoeker geen aanspraak kon maken op toelating op grond van het partnerbeleid omdat zij niet met gelegaliseerde documenten heeft aangetoond dat zij en verzoeker ongehuwd zijn. Nu er ook geen gelegaliseerde huwelijksakte is overgelegd, kon de Minister van Buitenlandse Zaken op goede gronden tot de conclusie komen dat de partner van verzoeker geen aanspraak kon maken op toelating ingevolge het gezinsvormingbeleid voor gehuwde partners. Vervolgens is de rechtbank anders dan de Minister van Buitenlandse Zaken tot het oordeel gekomen dat toepassing van het beleid voor verzoeker en zijn partner gevolgen heeft die wegens bijzondere feiten en omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot het doel van het beleid inzake de toelating van partners, zodat in redelijkheid niet van hen verlangd kon worden dat zij hun ongehuwd zijn met gelegaliseerde documenten aan dienden te tonen (zie hiervoor onder 3). Nog afgezien van het feit dat de Minister van Buitenlandse Zaken niet binnen de door de rechter gestelde termijn een nieuw besluit heeft genomen, heeft de Minister in strijd met het in de uitspraak overwogene ten aanzien van de noodzaak om ten behoeve van verzoekers partner af te wijken van het partnerbeleid verzoeker opnieuw verzocht zijn religieuze huwelijksakte ter verificatie voor te leggen aan de Nederlandse ambassade in Iran. Daarmee is de rechterlijke uitspraak geheel genegeerd. De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

7. Blijkens zijn reactie op de klacht is de Staatssecretaris van Justitie van oordeel dat het toelaatbaar is niet te beslissen binnen een door de rechter opgelegde termijn, in geval een vervolgonderzoek uit een oogpunt van zorgvuldigheid noodzakelijk is. Dit vormt aanleiding tot het doen van een aanbeveling.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst van het Ministerie van Justitie (IND), die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Justitie gezamenlijk, is gegrond.

AANBEVELING

De Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Justitie wordt in overweging gegeven voor zover dat hun verantwoordelijkheid raakt, te bevorderen dat, behoudens in geval van een onmogelijkheid daartoe, na vernietiging door de rechterbank opnieuw wordt beslist op bezwaarschriften binnen de door de rechtbank bepaalde termijn en met inachtneming van het in de uitspraak overwogene.

DE NATIONALE OMBUDSMAN,

mr. R. Fernhout